

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH, PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA,
KATEDRA BIOLOGIE EKOSYSTÉMŮ

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Název práce: Výskyt a genetická příbuznost populací žábřonožky sněžní v České republice
Autor: Eliška Rydlová
Oponent: Martin Rulík (PřF UP v Olomouci)

FORMA PRÁCE:

- rešeršní (**R**)
- experimentální (**E**) hodnocení kvality literárního přehledu by mělo tvořit základ hodnocení (75%)
- projekt (**P**)

HODNOCENÍ PRÁCE – OBSAHOVÁ STRÁNKA

název (R;E;P)¹

- dobře vystihuje obsah práce, je věcný a stručný
- vystihuje obsah práce, avšak ne zcela jednoznačně, věcně a stručně
- nevystihuje obsah práce

cíle a hypotézy (R;E;P)

- jasně formulované
- nejasně formulované
- chybí

úvod a literární přehled (R;E;P)

- jasný a přehledný, vztahuje se k zadané problematice a obsahuje dostatečné množství informací, které shrnuje na přiměřené úrovni poznání v dané oblasti; kriticky hodnotí použité informace
- nepřehledný – nelogicky členěný, bez kritické analýzy, avšak s dostatečným množstvím informací
- příliš stručný (s nedostatečným množstvím podkladů) nebo nevýstižný a ke zpracovávané problematice se vztahuje pouze částečně

použité informační zdroje založené zejména na (R;E;P)

- původní zahraniční a domácí literatura
- učebnice, slovníky a monografie
- „šedá literatura“

použitá literatura (R;E;P)

- v odpovídajícím rozsahu
- v nedostatečném rozsahu

¹ v závorce je uvedeno, pro kterou formu práce se vyplňuje

materiál a metody (E)

- (x) jasné, přehledné a srozumitelné, nechybí nic podstatného, množství materiálu (pozorování, opakování v prostoru a čase) a použité metody jsou takové, že pomohou splnit vytčené cíle
- () jasné a srozumitelné, nechybí nic podstatného, ale množství materiálu je nedostačující
- () nesrozumitelné (není možno posoudit adekvátnost použitých metod a materiálu) nebo nedostatečně popsáné () nevhodně zvolené metody, nemohou dát odpověď na vytčené cíle

výsledky (E)

- () vhodně prezentované, odpovídají použité metodice, k vyhodnocení použity vhodné statistické metody,
- () zbytečně se opakující výsledky (např. dvojí prezentace v tabulkách i grafech), k vyhodnocení použity vhodné statistické metody
- () k vyhodnocení nebyly použity vhodné statistické metody
- () prezentace nedostatečná

interpretace dat (diskuse) (E)

- () odpovídající, autor prokázal dobrou znalost studované problematiky, vhodně cituje dostatečné množství literárních zdrojů
- () diskuse dat je nedostatečná (diskuse neodpovídá úrovni a rozsahu uvedených dat)
- () data nepodložena, svým rozsahem neodpovídá zpracovaným datům a údajům, spekulace převládají nad fakty

návrh experimentu (P)

- (x) jasný a přehledný, realizovatelný
- () jasný a přehledný, obtížně realizovatelný
- () nesrozumitelný, nerealizovatelný

shrnutí projektu (P)

- (x) dostatečné, srozumitelné a výstižné
- () nedostatečné

aplikace do praxe (P)

- (x) je uvedena
- () není uvedena

závěry (R;E;P)

- () práce má jasné a jednoznačné závěry, které jsou podloženy a odpovídají na cíle a hypotézy práce
- () závěry jsou sice přesné a podložené, ale úplně neodpovídají cílům práce, nebo některé cíle a hypotézy nejsou zmíněny
- (x) závěry nejsou podloženy či nevycházejí z předkládané práce

HODNOCENÍ PRÁCE - FORMÁLNÍ STRÁNKA (R;E;P)**obrázky a tabulky**

- (x) přehledné a obsahují dostatečné množství informací
- () nepřehledné, ale obsahují dostatečné množství informací
- () nejsou součástí textu
- () nevyhovující

text

- (x) formálně dokonalý
- () bez větších formálních nedostatků

() po formální stránce nevyhovující (nemá doporučené členění)

jazyk

(x) odpovídá gramatické správnosti, možnostem a zvyklostem používání v odborném textu

() částečně odpovídá gramatické správnosti, možnostem a zvyklostem používání v odborném textu

() neodpovídá gramatické správnosti, možnostem a zvyklostem používání v odborném textu

literatura

(x) citována bez chyb, jednotně, citace použité v textu odpovídají seznamu literatury a způsob citací odpovídá mezinárodním nebo českým normám (méně než 5 chyb na práci)

() citována s chybami, nejednotně, citace v textu neodpovídají seznamu literatury (chybějící nebo přebývající citace)

V případě potřeby přiložte doplňující komentář. Slovní hodnocení je povinné v případě, že se oponent obhajoby osobně nezúčastní.

Doplňující komentář přiložen ANO (x) NE ()

Práce splňuje - nesplňuje požadavky kladené na bakalářské práce předkládané na PřF JU, a proto ji doporučuji k obhajobě².

Práci hodnotím klasifikačním stupněm²

VÝBORNĚ

Datum: 16.1. 2013

Podpis oponenta:

² nehodící se škrtněte

Doplňující komentář k BP

Eliška Rydlová: Výskyt a genetická příbuznost populací žábřonožky sněžní v České republice

Práce představuje stručný, ale poměrně konzistentní literární přehled věnovaný problematice ekobiologie, ohrožení možností genetických studií u žábřonožky sněžní (*Eubbranchipus grubii*) v podmínkách ČR.

K práci má několik, většinou drobných, poznámek, které nijak nesnižují význam práce, spíše jsou námětem do diskuze v rámci obhajoby bakalářské práce. Tyto poznámky vycházejí z mých dlouhodobých, převážně praktických zkušeností s výzkumem žábřonožky sněžní a prezentují mé názory na danou problematiku. Jako takové mohou být samozřejmě chybné a budu rád, pokud mne autorka přesvědčí a nabídne jiné či jiná vysvětlení.

Str. 1 – ačkoliv i v současné době dochází k nejrůznějším (a mnohdy i záměrným) disturbancím) přírodního prostředí žábřonožek, domnívám se akcent na recentní ohrožení, zejména tak, jak je formulován ve druhém odstavci, není na místě. Převážná většina současně známých lokalit žábřonožek sněžních je součástí chráněných území typu NPR apod.

Str. 4 – nerozumím úvodní větě 3. odstavce „Území ČR je geograficky nejjižnější oblastí, kde se žábřonožka sněžní vyskytuje“. Výskyt žábřonožky sněžní je spolehlivě doložen jak ze Slovenska, Rakouska, tak i z Maďarska – tyto země leží nepochybně geograficky jižněji než ČR...

Str. 7 – první věta „V současné době je výskyt žábřonožky sněžní vzácný“. S tímto tvrzením mám velké problémy, ale jedná se spíše o filozofický problém: jak si definujete „vzácnost druhu“? Recentní rozšíření žábřonožek kopíruje jejich historickou distribuci, došlo nepochybně k redukci vhodných lokalit výskytu, ale tam, kde se žábřonožky vyskytují, čítají jejich populace enormní počty. A o skutečném počtu lokalit (tj. individuálních tůň či jejich komplexech) lze rovněž jenom spekulovat, protože tak podrobný výskyt u nás dlouho nikdo nedělal, nicméně je jich určitě několik stovek až tisíc...

Str. 10. 2.5. Možnosti šíření: Použité citace se sice věnují šíření cyst a vajíček korýšů pomocí vhodných vektorů, ale tuším, že žádná z prací jmenovitě neuvádí zájmový druh, tj. žábřonožku sněžní. Vzhledem k charakteru cyst (hladké, bez výrazných protrudujících povrchových struktur) je jejich přenos, byť na kratší vzdálenosti, opravdu velmi náhodný. Samozřejmě, na zabahněných kopýtkách spárkaté či černé zvěře mohou cysty ulpít, ale doklady přímého pozorování stále chybí...

Str. 10. Podkapitola 2.6. Metody vhodné ke srovnání genetické příbuznosti populací žábřonožek: „Díky zjištěné genetické příbuznosti můžeme navrhnout možná opatření na ochranu žábřonožky sněžní a habitatů, ve kterých se vyskytuje“. A to by mne zajímalo, jaká opatření. Jak přispěje skutečnost, že jsou si populace z Polabí a Poodří geneticky více blízké k tomu, aby konkrétní tůň nikdo nezavezl v příštím roce domácím odpadem?

Autorka má možná na mysli otázku šíření druhu, což by se dalo odvodit podle podobnosti genotypů v jednotlivých povodích (str. 14 – Využití výsledků projektu). Obávám se však, že recentní distribuce žábřonožek a jejich genetická příbuznost je výsledkem změn v naší krajině, ke které došlo pravděpodobně začátkem kvartéru a v důsledku vývoje ledovců a že současné populace spolu nijak vzájemně nekomunikují (Rychtrmocová 2008, Sacherová – Limnonoviny 3/2008). Ovšem praktická ochrana biotopů žábřonožek vzhledem k probíhajícím důsledkům klimatických změn (především nepravidelnost zvodnění nivy a dlouhodobý pokles průtoků řek) je dle mého názoru více než utopií (blíže viz Rulík 2010 a 2012)

Rulík, M. (2010): Species of vernal pools – proposal of umbrella species for management of floodplain forest biotopes, main management measures in biotopes for proposed umbrella species. pp. 81-98. In: Machar, I. (ed.): *Biodiversity and target management of floodplain forests in the Morava River basin*. Univerzita Palackého v Olomouci, 227 pp.

Rulík M (2012): 5.9.8. Vodní koryšiči, pp. 605-610. In: Machar I, Drobilová L a kol. (2012): *Ochrana přírody a krajiny v České republice. Vybrané aktuální problémy a možnosti jejich řešení – II díl*. Univerzita Palackého v Olomouci, 854 pp.

Str. 13 – obr. 4 a 5: tyto varianty jsou pouhou spekulací nebo vycházejí z reálných podkladů? Pokud jsou převzaté, pak chybí citace zdroje...

V Olomouci, 16.1. 2013

Doc. RNDr. Martin Rulík, Ph.D.
PřF UP v Olomouci